



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **MUDr. O. B.**, zast. Mgr. Ing. Petrem Konečným, advokátem se sídlem Na střelnici 1212/39, Olomouc, proti žalovanému: **Náčelník Generálního štábu Armády České republiky**, se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2018, č. j. MO 175500/2018-1304, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2021, č. j. 6 Ad 3/2019-42,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2021, č. j. 6 Ad 3/2019-42, **se z ru š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem přezkumu je rozhodnutí o žádosti žalobce o doplacení služebního platu za rok 2014. Žalobce se domáhá aplikace § 68j odst. 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), neboť nebylo prokázáno důvodné podezření ze závažného porušení služebních povinností, kvůli kterému byl dočasně zproštěn výkonu služby. Proto požaduje vyplatit rozdíl mezi vyplaceným služebním platem a služebním platem, který by mu byl vyplacen, kdyby k dočasnému zproštění výkonu služby nedošlo. Žalobce také namítá nesprávné posouzení právní otázky týkající se personálního rozkazu vydaného v roce 2017, kterým byl zpětně určen od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014 (dále též „rozhodné období“) do dispozice ředitele Agentury vojenského zdravotnictví.

[2] Proti žalobci bylo zahájeno trestní řízení vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9, v důsledku kterého byl dočasně zproštěn výkonu služby pro důvodné podezření ze závažného porušení služebních povinností podle § 9 zákona o vojácích z povolání. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 11. 12. 2013, sp. zn. 101 T 14/2013, bylo trestní stíhání žalobce zastaveno z důvodu, že o skutku již bylo rozhodnuto ministrem obrany. Ten rozhodnutím ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 90/2013, odňal žalobci vojenskou

hodnost podplukovníka podle § 21 odst. 1 zákona o vojácích z povolání. Toto rozhodnutí ovšem zrušil Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) rozsudkem ze dne 27. 9. 2016, č. j. 1 As 180/2016-34. K zániku služebního poměru žalobce tedy nedošlo odnětím hodnosti ke dni 15. 5. 2013 podle § 18 písm. c) zákona o vojácích z povolání, ale až na základě uplynutí stanovené doby trvání služebního poměru ke dni 31. 12. 2014 podle § 18 písm. a) téhož zákona.

[3] Personálním rozkazem ředitele Agentury personalistiky Armády České republiky (dále též „Agentura personalistiky AČR“) ze dne 8. 6. 2017, sp. zn. 9805/2017, byl žalobce zpětně určen od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014 do dispozice ředitele Agentury vojenského zdravotnictví, a to z důvodu, že nebylo možné rozhodnout o jeho služebním zařazení [§ 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání]. Tímto rozkazem bylo současně ukončeno jeho dočasné zproštění výkonu služby dnem 11. 12. 2013.

[4] Žádost žalobce o doplacení platu za rok 2014 ze dne 19. 2. 2018 zamítl ředitel Agentury personalistiky AČR rozhodnutím ze dne 23. 4. 2018, č. j. SpMO 12895/2018-2230/8. Důvodem byla nedůvodnost žádosti, neboť žalobce obdržel služební plat za období od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014 v plné výši, včetně příspěvku na bydlení. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdil.

[5] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou u Městského soudu v Praze, který ji nyní napadeným rozsudkem zamítl. Městský soud přisvědčil žalovanému, že žalobci byl za rozhodné období vyplacen plný plat, což vylučuje postup podle tehdy neúčinného § 68j zákona o vojácích z povolání. Žalovaný správně postupoval podle tehdy platné právní úpravy. Městský soud dále poukázal na skutečnost, že k zániku služebního poměru žalobce došlo ke dni 31. 12. 2014, přičemž personálním rozkazem ze dne 8. 6. 2017 byl žalobce určen do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání a bylo ukončeno jeho dočasné zproštění výkonu služby. Podle městského soudu není rozhodující, že k vydání personálního rozkazu o určení do dispozice došlo až po rozhodném období (tj. až v červnu 2017, pozn. NSS), neboť tomu žádné ustanovení zákona o vojácích z povolání nebrání a k vydání rozkazu došlo v důsledku rozsudku NSS č. j. 1 As 180/2016-34.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností s kasačními důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatel namítá, že je sice nesporné, že jeho služební poměr u Armády České republiky skončil ke dni 31. 12. 2014, avšak je sporné, zda do doby zániku služebního poměru byl zproštěn výkonu služby či zda zproštění výkonu služby zaniklo ke dni 12. 12. 2013 na základě personálního rozkazu ředitele Agentury personalistiky AČR ze dne 8. 6. 2017. Dovolává se též aplikace § 68j zákona o vojácích z povolání. Dále namítá, že se městský soud nevypořádal s aplikací § 143 odst. 3 zákona o vojácích z povolání ve vztahu k výpočtu doplaceného služebního platu. Doplatek vycházel jen z průměrného platu dle

pokračování

platového tarifu a nikoliv z měsíčního průměrného hrubého platu, který se zjistí z platů ze služebního poměru vojáka za poslední kalendářní rok před zánikem služebního poměru.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s názorem městského soudu, který se podle něj vypořádal se všemi rozhodnými žalobními body a argumenty stěžovatele. Žalovaný zdůraznil, že je třeba nárok stěžovatele posuzovat podle ustanovení zákona o vojácích z povolání účinných v době vzniku nároku. K námitce vydání rozkazu se zpětnou účinností žalovaný uvedl, že tímto rozkazem musel služební orgán reagovat na rozsudek NSS, kterým byla zrušena rozhodnutí o odnětí hodnosti. Žalovaný shrnul, že stěžovatel byl v dispozici od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014, neboť nemohlo být rozhodnuto o jeho služebním zařazení, přičemž plat za toto období mu nebyl nijak krácen a byl mu doplacen v souladu s § 67 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je projednatelná. Následně přezkoumal rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a namítaných důvodů, včetně těch, ke kterým přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přezkoumatelností napadeného rozsudku, kterou je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), přičemž stěžovatel zároveň namítá, že se městský soud nevypořádal s aplikací § 143 odst. 3 zákona o vojácích z povolání ohledně výpočtu doplaceného služebního platu. Tato námitka je důvodná a napadený rozsudek v této části trpí vadou nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[12] Obecně platí, že se městský soud nemusí vypořádat se všemi žalobními tvrzeními, avšak musí vypořádat všechny žalobní námitky, především obsah a smysl žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2023, č. j. 9 As 123/2022-55, odst. [12]). Městský soud nicméně této povinnosti v projednávané věci nedostál, jelikož se nijak nevypořádal se žalobní námitkou týkající se způsobu výpočtu doplatku služebního platu. Stěžovatel namítá, že výpočet ze dne 16. 11. 2017, který byl proveden oddělením mzdové účtárny Agentury finanční Hradec Králové (součást správního spisu Agentury personalistiky AČR), vycházel z průměrného platu dle platového tarifu a nikoliv z měsíčního průměrného hrubého platu ze služebního poměru vojáka za poslední kalendářní rok před zánikem služebního poměru, jak vyžaduje § 143 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, v rozhodném znění do 30. 6. 2015. Městský soud vypořádání této námítky zcela pominul. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek zrušil. V dalším řízení se městský soud vypořádá s námitkou týkající se výpočtu doplaceného platu vzhledem k průměrnému výdělku, včetně otázky včasnosti uplatnění této námítky, a své závěry řádně odůvodní.

[13] Shledaná vada nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku ovšem Nejvyššímu správnímu soudu nebrání ve vypořádání zbývajících kasačních námitek, jelikož ve zbylé části je napadený rozsudek přezkoumatelný.

[14] Podstatou stěžejní kasační námitky je, zda byl stěžovatel až do doby zániku služebního poměru, tj. do 31. 12. 2014, zproštěn výkonu služby či zda zproštění výkonu služby zaniklo ke dni 12. 12. 2013 na základě personálního rozkazu ředitele Agentury personalistiky AČR ze dne 8. 6. 2017, a zda má tedy nárok na doplacení rozdílu služebního platu.

[15] Podle § 10 odst. 1 zákona o vojácích z povolání platí, že *„voják, který nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení nebo nemůže být služebně zařazen, se určí do dispozice.“* Do dispozice je voják určen z taxativně vyčtených důvodů v odst. 2 téhož ustanovení, přičemž v projednávané věci jsou významné především důvody podle písm. a) téhož ustanovení, tj. *„[...] není-li možné rozhodnout o jeho služebním zařazení“*, a podle písm. b) téhož ustanovení, tj. v případě *„dočasného zproštění výkonu služby“*.

[16] Stěžovatel byl dočasně zproštěn výkonu služby personálním rozkazem ze dne 18. 4. 2013, sp. zn. 347/2013, v průběhu řízení o odnětí jeho vojenské hodnosti pro závažné porušení služebních povinností. Z osobní karty stěžovatele vedené u Agentury personalistiky AČR je zřejmé, že byl od 19. 3. 2013 do 11. 12. 2013 zproštěn výkonu služby [zařazen do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) zákona o vojácích z povolání] a od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014 nemohlo být rozhodnuto o jeho služebním zařazení [zařazen do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání]. V obou případech byl tedy stěžovatel v dispozici ve smyslu § 10 zákona o vojácích z povolání (srov. správní spis Agentury personalistiky AČR).

[17] Stěžovatelův služební poměr původně zanikl rozhodnutím ministra obrany o odnětí vojenské hodnosti ke dni 15. 5. 2013 [důvod zániku služebního poměru podle § 18 písm. c) zákona o vojácích z povolání]. Tím, že NSS rozsudkem č. j. 1 As 180/2016-34 zrušil dané rozhodnutí ministra obrany, služební poměr stěžovatele „obživil“. To znamená, že nedošlo k zániku služebního poměru stěžovatele podle § 18 písm. c) zákona o vojácích z povolání, ale k zániku podle § 18 písm. a) téhož zákona, tedy uplynutím stanovené doby trvání služebního poměru ke dni 31. 12. 2014. Ředitel Agentury personalistiky AČR o této změně rozhodl výše uvedeným personálním rozkazem ze dne 8. 6. 2017, což stěžovatel považuje za *„neomezenou retroaktivitu“* a krácení jeho práv. Tak to ovšem není.

[18] V dané věci je třeba zohlednit, že se souběžně vedlo i trestní řízení u Obvodního soudu pro Prahu 9, které bylo z důvodu rozhodnutí ministra obrany zastaveno ke dni 11. 12. 2013. Tím odpadl důvod pro dočasné zproštění výkonu služby podle § 9 zákona o vojácích z povolání, a tedy i důvod dispozice podle § 10 odst. 2 písm. b) zákona o vojácích z povolání. Ředitel Agentury personalistiky AČR proto po vydání rozsudku NSS č. j. 1 As 180/2016-34 určil personálním rozkazem ze dne 8. 6. 2017 stěžovatele od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014 nadále do dispozice ředitele Agentury vojenského zdravotnictví z důvodu, že nemohlo být rozhodnuto o jeho služebním zařazení. Argumentace žalovaného, že tento personální rozkaz byl reakcí na výsledek řízení před kasačním soudem, je proto logická.

[19] Bez zrušení rozhodnutí ministra obrany o odnětí vojenské hodnosti stěžovatele by jeho služební poměr znovu neobživil a nebylo by třeba funkčně rozhodnout o období od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2014. Městský soud tedy nepochybil, pokud akceptoval vydání personálního rozkazu se zpětnou účinností. Ostatně podle § 152 zákona o vojácích

pokračování

z povolání se v řízení o věcech služebního poměru postupuje podle části deváté tohoto zákona i po zániku služebního poměru.

[20] Nejvyšší správní soud tedy nespátřuje v tomto postupu správních orgánů porušení principu právní jistoty, jelikož v případě nezrušení původního rozhodnutí ministra obrany by nedošlo k obnově služebního poměru a k nutnosti vyřešit profesní postavení stěžovatele v rozhodném období od zastavení trestního řízení až po zánik služebního poměru uplynutím doby. V tomto ohledu se proto Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěry městského soudu. Zpětné určení stěžovatele do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání nepředstavuje pravou retroaktivitu, která je zásadně nepřipustná (srov. např. rozsudek NSS ze dne 9. 12. 2022, č. j. 3 Ads 324/2020-35, odst. [16], obdobně nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 12. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 1/20, č. 14/2022 Sb., bod 30.).

[21] K poslední námitce stěžovatele týkající se aplikace ustanovení § 68j odst. 2 zákona o vojácích z povolání NSS uvádí, že neaplikace tohoto ustanovení městským soudem je správná. Po následném určení stěžovatele do dispozice podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání došlo v červenci 2017 k doplacení jeho služebního platu za rozhodné období, včetně příspěvku na bydlení. Agentura personalistiky AČR postupovala správně podle § 67 zákona o vojácích z povolání, v rozhodném znění do 30. 6. 2015, neboť ustanovení § 68j odst. 2 zákona o vojácích z povolání, na které stěžovatel opakovaně odkazuje, nebylo ke dni 31. 12. 2014 účinné. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem městského soudu, že je třeba posuzovat právní režim nároku stěžovatele na služební plat podle ustanovení účinného v době vzniku nároku (srov. odst. [6] napadeného rozsudku městského soudu).

[22] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že dočasné zproštění výkonu služby stěžovatele skončilo dne 11. 12. 2013. Ode dne 12. 12. 2013 do dne 31. 12. 2014, kdy služební poměr stěžovatele zanikl uplynutím doby, byl stěžovatel určen do dispozice ředitele Agentury vojenského zdravotnictví z důvodu nemožnosti rozhodnutí o jeho služebním zařazení podle § 10 odst. 2 písm. a) zákona o vojácích z povolání. Ani v jednom případě dispozice přitom nedošlo ke krácení stěžovatelova služebního platu. Zpětnost určení stěžovatele do dispozice přitom nepředstavuje neoprávněné krácení práv stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu zde uvedeným (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3, věta první, s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2023

JUDr. Radan Malík

předseda senátu